

Vänstiftsöverenskommelse mellan Lui-stiftet i Sydsudan i Sudans episkopala kyrka och Lunds stift i Svenska kyrkan

Inledning

Vi är människor skapade av Gud och därigenom är vi förenade med varandra.

Vi är förenade genom vår gemensamma tro på Gud

- Skaparen av allt som lever - synligt och osynligt - källan till liv och skönhet.
- Befriaren från trældom och förslavning - helaren av sår och överträdelser - försonaren Jesus Kristus.
- Den livgivande Anden, som ger oss mod att fortsätta den goda kampen - källan till gemenskap och solidaritet.

Vi delar övertygelsen:

- om alla människors lika värde
- om alla människors rätt att leva i fred
- om alla människors rätt till mat, vatten och husrum
- om alla människors rätt till utbildning och hälsovård.

Historisk bakgrund och nuvarande relationer

Svenska kyrkan och Lunds stift

De nordiska kyrkorna har sina rötter i missionsarbetet i norra Europa, som utgick från både den västliga och östliga kyrkan under 900- och 1000-talet. Lunds stift hörde till Danmark fram till mitten av 1600-talet.

Under 1500-talet förändrades kyrkolivet i de nordiska länderna genom reformationen. De danska och svenska kyrkoprovinserna, som hade varit regionala delar av den romersk-katolska kyrkan, blev nationella evangelisk-lutherska kyrkor med stark anknytning till respektive stat.

Från år 2000 är Svenska kyrkan fristående från staten och har sin egen kyrkoordning. Riksdagen har dock stiftat en särskild lag, som anger att Svenska kyrkan är en evangelisk-luthersk kyrka med en demokratisk och episkopal struktur och med uppdraget att finnas över hela landet. Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka och en bärande kraft i samhällslivet. Svenska kyrkan har idag c:a 1 700 församlingar i tretton stift med varsin biskop samt en ärkebiskop. Lunds stift består av 186 församlingar och omfattar drygt 67% av befolkningen i Skåne och Blekinge.

Svenska kyrkan och den världsvida kyrkan

Svenska kyrkan är medlem i Kyrkornas Världsråd och Lutherska världsförbundet. Svenska kyrkan tillhör Borgågemenskapen – en gemenskap av anglikanska och lutherska kyrkor i Europa, som har full ämbets- och nattvardsgemenskap. Svenska kyrkan har ett konkordat med IFI, Iglesia Filipinia Independiente. Lunds stift har förutom Diocese of Lui en vänstiftsrelation med Evangelische Kirche in Mitteldeutschland och en ekumenisk vänrelation med palestinska kristna.

Lui Diocese – Episcopal Church of Sudan

Kyrkan grundlades år 1920 genom dr Kenneth Grant Fraser, som var missionär från Skottland. Den unga kyrkan genomgick olika administrativa stadier från distrikt, till pastorat, till kontrakt, till ärkediakonat och till att slutligen bli ett självständigt stift 1996.

Luistiftet är placerat i Mundri East County i Western Equatoria State i Republiken Sydsudan. Det täcker ett område av c:a 12 500 kvadratkilometer med en befolkning på 175 000 människor varav 90% är kristna. Det huvudsakliga språket i gudstjänsten är moru, vilket också är namnet på den stam, som blev kristen år 1920 efter att stammedlemmar hade mött evangeliet om Jesus Kristus. Lui-stiftet befinner sig i en jordbruksbygd och den största delen av befolkningen är beroende av jordbruk för sin försörjning.

Kyrkan i Lui byggdes på en stabil grund med en helhetssyn på människors behov och introducerade många nya idéer för morubefolkningen. Flera institutioner etablerades av kyrkan, vilka blev till stor glädje såsom Lui Hospital, Lui Primary School, Lui Nursing School, Lui Teachers Training School, Mott Agriculture Training Center, Lui Adult Evening School och Lui Brick Laying and Carpentry School.

På grund av en lång historia av inbördeskrig i Sudan (åren 1955-1972 och 1983-2005) totalförstördes många av dessa inrättningar, människor förlorade allt och drevs på flykt till olika delar av landet och även utomlands. Det var under denna tid Lui blev ett stift och den förste biskopen, Ephraim A Natana vigdes och installerades som biskop i ett flyktingläger i Khartoum. Under hans ledning inledde Lui Diocese en vänstiftsrelation med Lunds stift i Svenska kyrkan.

Efter att Republiken Sydsudan etablerats den 9 juli 2011 är det fred i området. Människor som tvingades på flykt börjar att återvända. Kyrkan är människors enda hopp för att återuppbygga sina liv. Kyrkan utmanas ständigt att se utöver sina gränser för att kunna ge hjälp och bidra till grundläggande service. Därför vädjar Lui till sina partners och den världsvida kyrkan om stöd, så att stiftet i sin tur kan bli mer effektivt i den "holistiska" mission, som startades av dr Fraser år 1920.

Lui Diocese – andra vänrelationer

Lui Diocese, Episcopal Church of Sudan tillhör the Anglican Communion. Förutom Lunds stift har Lui en vänstiftsrelation med Diocese of Missouri inom Episcopal Church of the USA samt med kontraktet Blackmore Vale i Salisbury Diocese i Church of England. Dessutom har man ett samarbete med Doctors with Africa, (CUAMM) en italiensk organisation som arbetar med Lui sjukhus, samt med Ephraim Mission ifrån Nederländerna.

Vår vänstiftshistoria

Lunds stift, Svenska kyrkan, och Diocese of Lui, Episcopal Church of Sudan, knöt sin vänstiftsrelation i Lund år 1995. Biskop Ephraim Natana, som då var internflyktning i Khartoum, representerade Luistiftet. Lunds stift representerades av biskop KG Hammar.

Det första besöket till Khartoum av en delegation från Lunds stift ägde rum året därpå. Då knöts även relationer mellan åtta församlingar i Lunds stift och åtta flyktingförsamlingar i Khartoum.

År 1997, då biskop Natana avlidit, valdes Bullen Dolli till ny biskop. Han hörde till dem som stannat kvar i södra Sudan under kriget. Lunds stift hjälpte till med att upprätta ett nytt tillfälligt biskopskontor i Nairobi. Från denna tid fanns etablerad kontakt både med flyktingförsamlingarna i Khartoum och med verksamheten i Lui via kontoret i Nairobi. Biskop Bullen och ytterligare några medarbetare från Lui och Khartoum besökte Lund i samband med stiftskonventet 1998. Det första besöket i det egentliga Lui-stiftet ägde rum år 1999. Även besök till Sverige organiserades nu, så att det kom personer både från södra Sudan och från Khartoum.

Efter ett uttalat önskemål från Lui om ett längre besök från Lunds stift, tillbringade kyrkorådets ordförande Madeleine Anderberg och kyrkoherde Anders Nihlgård från S:t Peters Klosters församling fyra veckor i Lui år 2005. Dessutom besökte de exilförsamlingar i Kampala och Nairobi. Under ledning av biskop Christina Odenberg kom en grupp från Lunds stift 2004 till Khartoum.

Den senaste större delegationsresan ägde rum 2008, då biskop Antje Jackelén besökte vänstiftet, både flyktingförsamlingarna i Khartoum och det egentliga Lui-stiftet i syd. Fredsavalet hade nu gjort det möjligt att resa till Khartoum och därifrån vidare till södra Sudan.

I och med att Sydsudan föddes som ett självständigt land den 9 juli 2011 och flyktingförsamlingarna i Khartoum efterhand upplöstes, koncentreras vänstiftsrelationen helt till Lui-stiftet i Sydsudan. I november år 2011 representerade stiftsadjunkt Marie Körner och komminister Göran Rosman Lunds stift vid det första gemensamma besöket i Lui tillsammans med anglikanska Diocese of Missouri, USA, och Blackmore Vale, Diocese of Salisbury i Church of England. Kontraktsposten John Liljeblad och Göran Rosman företrädde Lunds stift vid biskopsvigningen av Stephen Dokolo, Lui-stiftets tredje biskop, den 26 juni 2011.

Vår situation och våra sammanhang är mycket olika

I Sudan rasade inbördeskriget i mer än 20 år. År 2005 undertecknades ett fredsavtal mellan SPLM - Sudan People's Liberation Movement - och regeringen i Sudan. Efter en folkomröstning i juli 2011 blev södra Sudan ett eget land med namnet Republiken Sydsudan.

I kungariket Sverige har fred rått under nästan tvåhundra år. Under samma period har demokrati och parlamentarism successivt utvecklats. Under senare decennier har en stor invandring skett både av flyktingar från krigshärjade länder och på grund av efterfrågan på arbetskraft. Landet har utvecklats till ett mångkulturellt samhälle, där olika traditioner och uppfattningar, språk och religioner nu lever sida vid sida och i samverkan i enlighet med demokratins principer. Islam har blivit ett påtagligt inslag i den tidigare enhetligt kristna kulturen. Sekulariseringen har bidragit till att många människor i Sverige har en ganska vag religiös identitet. År 1951 blev religionsfriheten lagstadgad; år 2000 upphörde statskyrkosystemet.

I Sverige råder för flertalet ett relativt materiellt välstånd. I Sydsudan kämpar befolkningen mot fattigdom och många lever fortfarande som interna flyktingar. På grund av kriget befinner sig stora delar av Lui-stiftets folk fortfarande i diasporan eller på annan plats i landet. Nu återvänder många människor till Sydsudan och det skapar stora problem för den unga staten att bereda plats och utkomst för alla återvändare.

I Sydsudan är de flesta kristna medan islam är statsreligion i Sudan. Freden mellan Sudan och Sydsudan är bräcklig. Tvistefrågorna handlar främst om fördelningen av oljeresurser och om gränsfrågor.

Avslutning

Väl medvetna om våra olikheter då det gäller historiska sammanhang, teologi, gudstjänst och traditioner vill vi fördjupa och utveckla vår vänstiftsrelation:

Vi lovar att be för varandra.

Vi lovar att dela kunskap och erfarenheter.

Vi lovar varandra ömsesidig uppriktighet och bröders och systrars kärlek.

Tillsammans vill vi främja Guds rike.

Tillsammans vill vi vara lyhörda för Guds vilja.

Tillsammans vill vi verka för en varaktig fred och en utjämning mellan fattiga och rika.

De sätt på vilka dessa mål förverkligas förklaras närmare i ett appendix till detta dokument. Detta appendix kommer att uppdateras kontinuerligt.

Situationen i Sydsudan förändras snabbt och detta får betydelse för Lui-stiftet. Lunds stift och dess församlingar befinner sig också i en ständig utveckling.

Denna vänstiftsöverenskommelse skall gälla i fem år och utvärderas och revideras senast under 2016. Under perioden fram till dess används dokumentet som grundläggande policy för konkreta verksamheter.

I namn av fredens och rättvisans Gud. (Psaltaren 85:11)

Lund den

Biskop Antje Jackelén

Biskop Stephen Dokolo

Kanslichef Lena Simonsson Torstensson